Ч. 47 (12.703). Львів, вівторок 3. березня 1931. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річне 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

За поширення української книжки.

Львів, 28. лютого 1931.

З недільним числом „Діла“ дістали наші читачі спис книжок по дешевих цінах, що їх продають у місяці березні всі поважніші українські книгарні. Тимсамим започатковано у нас „місяць дешевої книжки“ на цей рік, що, як відомо, припадає в березні кожного року.

Перший дешевий місяць української книжки уладила у нас книгарня Шевченка в 1925 р., що поставила собі за мету кинути на книжковий ринок якнайбільше добрих українських книжок по знижeній ціні. В тому році тільки одна книгарня Шевченка у Львові продавала книжки по дешевих цінах, а кількість тих книжок не переходила 50-ти назв.

Щасливий початок був зроблений і після того вже що-року приступали до уладжування місяця дешевої книжки також інші наші книгарні та видавництва, продаючи якусь частину своїх видань у місяці березні по знижених цінах. В цьому році уладжують цей місяць у нас усі книгарні та видавництва разом. Знижка, признана покупцям поданих у списі книжок, хитається між 20—50 % в порівнанні до ціни звичайної, яка обовязує протягом цілого року. Це без сумніву знижка поважна, з якої повинні скористати наші громадяни масово.

Для нікого, хто хоч трохи орієнтується в наших видавничо-книгарських відносинах, не є тайною, що на цьому полі тепер у нас великий застій. Загальна скрута, що тяжить над цілим нашим життям, не могла не відбитися відємно й на праці українських книгарень та видавництв, яким, як це зрештою добре відомо всім, не поводилося ніколи рожево. Нині наші видавництва тільки виїмково важаться випускати у світ більшу книжку, бо не мають ніякої певности, чи вона „піде“. Зрештою, як нас інформують, нашим книгарням і видавництвам винні люди за книжки стільки, що якби звернули в цьому місяці тільки половину своїх довгів, то видавничий рух пішов би у нас цілою силою пари!

Українське друковане слово промощує собі шлях до читача, на жаль, тільки з трудом і поволи — не так, як у інших, щасливіших і більше освічених народів. Наш пересічний громадянин не відчуває ще потребою своєї душі мати свою власну книгозбірню, а в ній хочби тільки самі кращі, вибрані твори українських письменників, чи твори по своїй спеціяльности або уподобанню, як це є прим. на заході. У нас — треба це з болем ствердити! — читають взагалі мало, страшенне мало, і книжка чи часопис далеко не зазнають такої пошани, як у культурних народів. Ось офіціяльна польська статистика подає, що з 6 міліонів томів, які находилися в прилюдних бібліотеках Польщі з кінцем 1929-ого року, на польську мову припадало 4,800.000 томів, на жидівську і гебрайську — ок. 800.000 томів, а на українську — малощо понад 1/4 міліона томів! Словом: українське друковане слово не то не стало ще у нас настільки необхідним кормом для душі, як хліб і вода для тіла, але під цим оглядом нам ще дуже далеко хочби до наших сусідів.

Аби поширити хоч дещо українську книжку в масах, аби влекшити її закупно всім тим, що тужать за доброю книжкою, що люблять її читати, — наші найповажніші фірми: книгарня Шевченка, книгарня „Просвіти“, книгарня „Рідної Школи“, українська книгарня й антикварня Громницького, видавництво „Червона Калина“, видавництво „Ока“ в Коломиї й інші приступили в цьому році спільно до влаштування місяця дешевої української книжки і видали з цією метою відповідний катальог, що його наші читачі мають уже в руках. Таким чином згадані книгарні й видавництва пішли назустріч якнайширшим кругам читаючої публики, яка дістає добру нагоду доповнити свої бібліотеки за невеликі гроші.

Окрему увагу слід звернути на цьогорічний місяць дешевої української книжки управам наших читалень і тих установ, що мають книгозбірні для своїх членів. Коли зважити, що в списі дешевих книжок подано понад 600 назв, то хіба ніхто не скаже, що не має з чого вибирати! До того в списі поміщена не лише белетристика, як це було попередніми роками, але також книжки і публікації з таких ділянок, як право, суспільні науки, публіцистика, природничі науки, сільське господарство і т. д. З того бачимо, що наші читальні мають змогу в місяці березні доповнити дешевим коштом свої бібліотеки, які недавно так сильно потерпіли, не тільки новинами з красної літератури, але й книжками з найріжнородніших ділянок знання. Нехай-же-ж використають цю нагоду управи читальняних (і інших) бібліотек, нехай переглянуть свої катальоги та скомплетують свої книгозбори, чим стануть у пригоді також нашим видавництвам, які в міру розпродування своїх видань зможуть віддати до друку ріжні цікаві новини, що залежуються у них в рукописах.

При кінці ще кілька слів до наших учителів і до всіх тих, що опікуються чи ведуть бібліотеки для молоді. І на молодь не забули наші книгарні в місяці книжки та зладили спеціяльні бібліотеки для дітей і молоді, продаючи прим. комплет з 30 гарних книжок уже за 10 зол., тоді, коли за ті самі книжки треба заплатити в кожному іншому місяці понад 20 зол. В часах, коли наша молодь дістає в школі чимраз рідше книжку в рідній мові до своїх рук, коли польська книжка заливає наші шкільні бібліотеки (і не тільки шкільні!), є нашим обовязком дати українській дитині рідну книжку в руки і так навчити її не тільки цінити, але й любити українське друковане слово. Прегарну нагоду до того дає проголошений саме місяць дешевої української книжки.

І. Н.

Радянське збіжа.

Приспішена колективізація засівних піль в Рад. Союзі для експортових цілей: небезпека дальшої знижки цін на хліборобські продукти в Европі.

Хліборобські держави в Европі стурбовані ще надвишками збіжевих запасів, які залишилися з попереднього року й які нема де збути. Ці турботи були головною темою недавньої панэвропейської аграрної конференції у Парижі, на якій радили про всі можливости збуту минулорічних збіжевих решток, які лежать по европейських маґазинах. Колиж однак минулорічна надпродукція збіжа все ще є нерозвязаною проблемою і тяжить на світовому господарському житті, то тим більше хліборобський світ хвилює перспектива шалених труднощів збуту збіжевої надпродукції найближчих жнив. Найповажнішим і найбільш загрозливим моментом являється тут сільсько-господарська продукція Радянського Союзу, ведена виключно й одиноко під кутом експортової політики.

Вже осіння засівна кампанія в Рад. Союзі довела до засіву небувалих за більшовицьких часів просторів — 40 міліонів гектарів ріллі. Величезну більшість засіву творить пшениця, яка найбільше годиться для експорту й яка теж майже в цілості призначена на експорт: адже мешканці Рад. Союзу не бачать пшеничного хліба! Колиж всетаки осінні засіви в Рад. Союзі не дуже хвилюють европейських хліборобів, то хіба тому, що на тих 40 міл. гектарів лише яких 12 міл. гект. належить до колективних господарств, а решта до індивідуальних, від яких — як учить досвід — надзвичайно важко навіть більшовикам витиснути лишки збіжа.

Зате з уваги на весняні засіви більшовики приготовляють шалену колективізаційну кампанію, яка має обхопити найважніші й найплодовитші райони Рад. Союзу, беручи, очевидно, „під увагу“ всі труднощі, які показалися при дотеперішніх подібних спробах. Яких метод буде вживати рад. влада для переборення тих труднощів і чи знову не розшаліє по селах терор у звязку зі спротивом селян, — це окрема справа. Фактом є, що весняна програма, затверджена верхівкою компартії 21. січня ц. р., передбачує колективізацію щонайменше 50 відс. усіх сільських господарств супроти 25 відс. з минулого року. Таким робом мають бути сколективізовані степи України, північний Кавказ та простори над долішньою і горішньою Волгою. Решта збіжевих і бурякових піль має бути сколективізована на половину, а господарські не саморентовні поля — на одну четвертину. Ця весняна засівна програма передбачує 143 міл. гектарів ріллі під управу. Капітал, який мається інвестувати у сколективізовані сектори, рахує — 1745 міліонів рублів для „колхозів“ і 2055 міл. рублів для „совхозів“, себто близько 4 міліярди.

На основі цього пляну Сталін заповів 4. лютого ц. р., що Радсоюз зробить цього року величний крок вперед на шляху до перетворення себе у могутню „хліборобську державу модерного типу“. Це перетворення іде коштом штучного й насильного обниження життєвої стопи понад 160 міліонів людей, кидаючи на експорт те, що відібрано їм зі щоденного вжитку.

Очевидно, що не можна на цілих 100 відс. брати поважно оптимістичних заповідей більшовицьких реалізаторів теоретичного колективізаційного й засівного пляну, тому, що при його реалізації вийдуть напевне на верх величезні організаційні недостачі та всі погані сторінки „казьонного“ комуністичного управління колективних і державних господарств, недостача машин, упадок видайности праці робучих рук і т. д. і т. д. А всеж: коли минулорічна спроба більшовицького збіжевого демпінґу викликала поважну депресію на збіжевому европейському ринку, то тим більше така поновлена спроба після нових жнив у багато більшому масштабі — мусить відбитися надзвичайно болюче на хліборобських можливостях тих країн, які не розпоряджають ані робочою силою радянського кріпака, ані всіми іншими засобами більшовицького режіму, що коштом власних громадян кидає назовні масовий товар.

—o—

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 26. lutego 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 39. czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 21 lutego 1930 r. do Syg. VI. 1. Pr. 94/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 26. lutego 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25. lutego 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło“ Nr. 39 z daty Lwów dnia 21 lutego 1931 r. zawierającego: w artykule pt. „Jak urjaduwaw p. Pytlakowskyj“ w całości znamiona występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaję się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1862 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu fałszywemi twierdzeniami i przekręceniami faktów poniżyć w powadze zarządzenia urzędowe kuratora szkolnego okręgu lwowskiego co odpowiada znamionom występku z § 300 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36, 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

На господарські теми.

З голосів української господарсько-кооперативної преси.

У найновішому числі „Господарсько-Кооперативного Часопису“ (з 1. березня) читаємо в передовій статті п. н. „Чи наша кооперація може вести культурну роботу для членів-хліборобів?“ опис дуже знаменної події, що сталась у Стрию в звязку з уладженням „Стрийським Повітовим Союзом Кооператив“ господарсько-ветеринарного курсу. Подія така вимовна, що варто познайомити з нею читачів нашого органу. У „Г. К. Ч.“ читаємо:

„Недавно уладив П. С. К. господарсько-ветеринарний курс у Волнцеві, повіт Жидачів і дістав в цій справі письмо від жидачівського старости, яке містить оттакі речі: Зразу признає староста, що курси господарського характеру є корисні для повіту. Потім каже, що ця робота П. С. К. має відемні сторони, а то тому, що П. С. К. не порозумівся в тих справах з Видилом Повітовим та Окружним Відділом Малопольського Т-ва Рільничого, яке нібито ґуртує хліборобів без ріжниці народности. А тільки ці дві установи покликані для реальної праці на сільсько-господарськім ґрунті, а що староста особисто відповідає за цю роботу, уважає що П. С. К. мусить порозуміватися перед відбуттям курсу з Видилом Повітовим та Окружним Т-вом Рільничим. Та й каже, що воно є тим конечніше, бо тепер є господарська кріза. Письмо закінчене тим, що колиб П. С. К. не порозумівався раніше з тими чинниками в справі курсів, то „...з конечности зазначую, що у випадку колиб Повітовий Союз Кооператив поставився неґативно до наведеного питання, я був би змушений з прикрістю для добра праці поставитись відповідно до починів Повітового Союзу Кооператив..“

„Це перший випадок, де адміністраційна влада заявляє недвозначно, що заборонить всяку сільсько-господарську працю Повітовому Союзові. З цього виходить, що на майбутнє вимагати буде наведений староста, щоби наші кооперативні орґанізації зголошувались перед Видилом Повітовим і перед чужим нам товариством, що вони такі то речі робити хотять.

„Мусимо тут зазначити, що Окружне Т-во Рільниче обєднує хліборобів одної (польської) народности, а не обох, а коли там і є одиниці, які колись були українцями, то хіба лише ті, що забули за те, чим вони є. Бо ми маємо наше власне хліборобське Товариство „Сільський Господар“, до якого наші хлібороби належали й належать. Тому, що О. Т. Р. є добровільною орґанізацією і в додатку ніякою урядовою, ніхто нас змусити не може до того, щоби воно говорило про те, як ми маємо вести нашу господарсько-освітню працю. Воно є в тих справах компетентне хіба для себе, а не для нас. Відносно праці Видилу Повітового, то виглядалоб, що в тім повіті робить він таку незмірно велику хліборобську роботу, що праця П. С. К. є вже зайвою. Алеж ми дуже добре знаємо, що суспільна аґрономія, до недавна цілком у наших околицях незнана, прийшла з нашими аґрономами вже 6 чи 7 років тому назад у наші села, а міністерство рільництва у Варшаві взялося опрацьовувати плян роботи у тій ділянці щойно в 1929 р. І тут вже зразу заборона робити комунебудь і щонебудь, заки ще сам Видил Повітовий дав яку небудь визначнішу позитивну роботу. Згадка про господарську крізу побиває хіба на голову всі арґументи згаданого старости“.

„Одначе наша кооперація не може лишити дійсно запиту старости без відповіди, бо від неї залежить теж і дальше поступовання влади. Отже відповідь наша така: згідно з постановами статутів наших кооперативних орґанізацій та згідно з правом, яке вправді неписане, але є начальним гаслом кооперації всього світу, ми робимо і будемо робити *культурну працю серед наших членів*, а тимсамим і *працю для піднесення сільського господарства наших членів-хліборобів*.

„Щодо *фаховости* нашої роботи, то відсилаємо всіх, які цікавляться чи наша робота є корисна для нашого села, до безлічі наших робіт, переведених на цій ділянці, які хвалили не тільки свої, але й визначні чужі фахівці, що для нас є вельми цінними. Діждались ми теж і похвал від польських чинників, хоч про них ми не старалися і не просили. Коли ходить о те, чи ми є *компетентними* рішати як саме ведеться фахову сільсько-господарську працю, то відповідаємо, що так Повітовий Союз Кооператив в Стрию, як також і другі Повітові Союзи роблять цю роботу *через Філії „Сільського Господаря“ і під їх наглядом*, а це Товариство, як одинока українська сільсько-господарська орґанізація може для нас бути єдиноміродайною в цім напрямі. Щож до того, що хліборобська праця в цілій державі мусить бути узгідненою, бо заходилиб грубі непорозуміння, то ми узгіднюємо всю працю „Сільського Господаря“ з відносними постановами чи розпорядками міністерства рільництва і тому немає чого боятись, що ми проти волі й інтенції влади в хліборобських справах поведемо якусь шкідливу акцію, і то таку, що аж поглибить господарську крізу. Добре булоб, колиб влада занялась дійсно тими річами, які цю господарську крізу зможуть облекшити, а не жалувало трохи хліборобської освіти для наших селян, яку вони, на жаль, мусять здобувати аж в такий спосіб, що зі своїх дрібних доходів в кооперації самі творять суроґат хліборобського шкільництва, про яке в усіх культурних державах дбає сама влада.

„А всі Повітові Союзи Кооператив повинні взяти це на увагу і дальші курси чи всяку хліборобську роботу *переводити виключно через Філії „Сільського Господаря“*. Тоді справа *компетенції у хліборобській праці* для нашого села буде для нас ясно розвязаною. А з цього приміру для нас виходить *наука, як поважною і необхідною для нашої кооперації установою є „Сільський Господар“*.

Ще дещо про початки української нації.

I.

Вже в попередніх своїх увагах згадав я, що питання про початки україн. нації таке широке, що можна би його як слід обміркувати лише в окремій книжці, бо у часописній статті все появляться недосказн. Тому в цих кількох замітках хочу вияснити ще деякі непорозуміння, що виринули при цій цікавій дискусії.

Суть питання в тому, коли серед племен південної частини давньої Руської Держави появилися *обєктивні чинники*, які казали їм почуватися щораз більше окремою національною індивідуальністю від північних племен, що жили з ними колись в одній державі, а після їхнього розпаду змагати до створення власного державного орґанізму. Себто: коли у нас наслідком обєктивних признак окремішности — зроджується субєктивна, національна свідомість?

Субєктивне почування членів суспільної ґрупи щодо приналежности до одної нації, є у практичному житті найважнішою признакою окремішности, бо обєктивні признаки мають лише наукове значіння. Свідомість національної приналежности була в середновічі лише власністю провідних верств, і тільки на переломі XVIII. і XIX. в., відколи й широкі маси стали цікавитися громадським життям, цю свідомість засвоюють собі щораз більше маси.

Дальше варта вияснити поняття слова „нація“, яким воно є в нинішній Европі. Воно двояке: що іншого розуміють під нацією в західній Европі, що іншого в середущій та східній.

В зах. Европі нація — це те саме, що держава, бо там здебільша держави однонаціональні, чи то тамошні окремішности етнічних ґруп такі слабкі, що не кажуть їм почуватися окремою національною індивідуальністю з аспіраціями до державної включно (як провансальці, бретононці, шкоти і ін.). Зате в середущій та східній Европі нація не є ідентичною з державою, бо тут або істнували держави (як Австро-Угорщина) або й нині істнують (Чехословаччина, Юґославія, СРСР і ін.), які не є однородно-національними державами, але державами національностей. Вони обєднали державно такі етнічні ґрупи населення, які на основі обєктивних даних витворили та посідають свідомість окремої національної індивідуальности.

Коли ясним стає розуміння поняття нації на нашім східно-европейськім ґрунті (над чим годі було розводитися у невеличкій попередній статті) тоді й краще зрозуміємо неодну річ, порушувану у дискусії обома шановними авторами.

Якщо вглянемо у минувшину нашого народу, то до Володимира В. включно не може бути мови ні про українську, ні великоруську націю. Цеж був сирий етнічний матеріял, звязаний лише родово-племінним устроєм, а поодинокі племена чи то з нинішньої української етнографіч-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ 1931.

Зі студентського гумору.

„WIELKA UKRAINA“ I „ŚWIĘTA RUŚ“.

Під цим заголовком появився в „Курері Львовск-ому“ (ч. 45), на сторінці п. з. „Справи Академіцке“, зідливий фейлетон Теодора Парніцького. У відповідь на цей фейлетон якийсь дотепний український студент зладив не менше їдку відповідь у летючці, один примірник якої попав і в наші руки. На доказ, який небуденний гумор процвитає серед нашого студентства, передруковуємо цю летючку в цілости, а для лекшого її зрозуміння подаємо передтим і більшу частину фейлетону Парніцького. Оба тексти залишаємо виїмково в оригіналі, щоби не псувати перекладом своєрідних дотепів, а також, щоби дати читачам зразок оригінального стилю нашого земляка. Ред.

...Uwagi niniejsze poświęcone mają być pewnemu zagadnieniu. Ośmielam się pisać o Ukrainie!... What is that — Ukraina? — że pozwolę sobie naśladować świetny styl autora „Hocków-Klocków“: czy to może imię własne?... Nie zdziwiłbym się wcale, gdyby tak było — wszak pewna fachowa historyczka myślała, że Termidor— to imię własne... coś, jak Teodor...

Otóż, mówiąc poważnie — w każdym podręczniku geografji można znaleść, że Ukraina czyli Małorosja — to południowa, niezwykle obfita w bogactwa naturalne część Rosji, gdzie aż do końca w. XVIII rozciągało się panowanie polskie. To znaczy niby Charków, czy Kijów, czy Połtawa...

I proszę sobie wyobrazić zdziwienie, a nawet przerażenie porządnego człowieka, który przyjechał do Lwowa skądś z Parany, czy z Punta-Avenas, a który, obok dziejów generała Rosasa i króla Pedra II, słyszał coś o królu Janie Sobieskim i hetmanie Jabłonowskim — gdy nagle, gdzieś pod samą kamienicą Jana III. dwie niebrzydkie dziewczynki, do których odważył się „przywalić“ — powiadają, że nie rozumieją po polsku, bo są „Ukrainkami“. Oniemiałem — ja to bowiem byłem owym odważnym — ale jako człowiek zgodliwy, zastosowałem się do życzenia pięknych dam: zacząłem każde słowo polskie przeplatać rosyjskiem. Nic!... Mówię szybciej — i nic!... Obrażony, powiadam: — Moje „baryszni“ kochane — wszak po ukraińsku mówię: jedno słowo polskie, drugie rosyjskie — oto cała tajemnica waszego języka!... A one? — Nic!!!

Potworrrrność!!!

Jednemu ze swych znajomych proponowałem, żebyśmy na spółkę pożyczyli skądś pieniędzy i wydali ulotkę, w której będzie się głosiło „urbi et orbi“ że Loara — to prawieczna rzeka hiszpańska... Kto nam zabroni?... Może Niemcy z Berlina czy Wiednia?...

Pewnego znów razu na wykładzie, a raczej przed nim, zbliża się do mnie całkiem możliwa niewiasta, do której nawet kiedyś spróbowałem „robić oko“ na Wysokim Zamku, i powiada „pereproszu“, chcąc usiąść w ławce. W pierwszej chwili zdębiałem, ale szybko opanowałem się. Mówię: „Nie rozumiem“. I jak się biedaczka nie upierała! Nie zrozumiałem, o co jej chodzi. Musiała w oczach profesora okrążyć całą salę. Przyznaję,że postępek nie był gentlemeński, ale zato pedagogiczny. Gdy wychodziła z ławki, rzekła: „Przepraszam“. Okazuje się, że jednak umiała po polsku!...

Na przyszły raz na takie „pereproszu“ odpowiem po chińsku „pu czido, wambadan“ lub coś jeszcze gorszego. Taki dobry język, jak i ruski, a może i lepszy; w każdym razie grubo starszy.

Ale oprócz owych „Ukraińców“, co to od Sanu po Morze Kaspijskie chcieliby rozciągnąć „żowto-syny“ sztandar — są inne oryginały. Oto kilka tysięcy ludzi, bez jakiegobądź przymusu, bez żadnej korzyści czy to materjalnej, czy moralnej — na gwałt uważa siebie za Rosjan. „Zdieś russkij duch, zdieś Rusju pachniet!“ — wołają, a ruszczyzna ich jest tego rodzaju, że mieszkaniec Moskwy czy Tumbowa na „ikonę“ przysiągłby, że po polsku mówią. Na ziemi, która bliższa jest Konstantynopola, niż Petersburga, pracowicie, acz nieudolnie wznoszą „świętą Ruś“... Ruś Włodzimierzów i Wsiewołodów... A czy chce kto wiedzieć, jak wznoszą?...

Wstępuję do niby rosyjskiej księgarni przy ulicy Ruskiej i pytam, czy mają poezje Gumilowa?... Nie. Humyłewa nie mamy, ale zato — Hohol jest!...“ Kochani czytelnicy — zapytajcie studenta z rdzennej Rosji, co zacz jest ów „Hohol“, Czy wam odpowie?...

Któregoś dnia, dusząc się w stukilometrowym ogonku w kwesturze U. J. K. usłyszałem, że ktoś mówi po rosyjsku... Patrzę: wspaniały typ rosyjskiego studenta, inteligenta lat 90-tych, który zaraz... zaraz rozpocznie „pryncypjalną“ dyskusję. Obok niego piękna brunetka w czarnym płaszczu. Stałem olśniony. Tak musiała, naprawdę wyglądać Anna Karenina — myślałem — nie zaś tak, jak interpretowała ten typ „boska“ Greta Garbo w psewdorosyjskim filmie „Miłość“. I choć wokoło siebie słyszałem żargon typu „z powodu pani nie zapłaciła dawniej?“ lub „czoho ne smotrysz, Wasyl?“ — zdawało mi się, że czarne, głębokie, płomienne oczy tej kobiety hypnotyzują mnie, usypiają i przenoszą nad Newę... pod Pałac Zimowy... pod pomnik Piotra... przed gmach Marjińskiego Teatru...

I choć od długiego już czasu smażyłem się w

оі території, чи неукраінськоі, треба було тримати разом збройною силою (в додатку здебільша чужою — варяг). Без тої сили були би вони розпалися, а які нації булиб із них витворилися — Бог знає. Анальогічний процес бачимо рівночасно і деінде, як в Німеччині (племена сасів, франків, швабів, баварців і т. д.), в Польщі (племена віслян, сльовзан, полян, поможан, мазовшан) і лише сильні індивідуальности як Володимир, Оттон І., Болеслав Хороб. силою вязали центрифугально наставлені племена в одно. Чи істнували вже тоді якісь обєктивні окремішности, спільні для групи племен з нинішньоі етнографічноі украінськоі, великоруськоі (а навіть білоруськоі) території — це дуже важко устійнити й цього теж основно *не зробить мабуть наука ніколи*, бож годі нам ствердити всі окремішности мови, віри, мистецтва, права (звичаєвого), господарства і т. д. цих двох (чи трьох) груп. Спільні культурні чинники могли у кожноі з них бути, може й були — але це лише здогад, не опертий на ніякій науковій підставі. А хто рішуче твердить, що вони вже тоді істнували, той висказує своє бажання, а не наукове твердження. І навпаки, хто знає, чи нпр. культура київських полян (Руси) та новгород- словян, звязаних з ними живими зносинами на торговельному шляху, що вів від варяг до греків, — не була взаємно собі ближча, ніж напр. київських полян і дроговичів (працурів нинішніх поліщуків).

Однак, як сказано, про націю в тім часі говорити не можна, лише про племена, обєднані одною державою. За Ярослава, завдяки обєднуючим впливам *держави і церкви*, центрифугально наставлені поодинокі племена *Руськоі Держави починають обєднуватися культурно, починають витворюватися ті обєктивні чинники*, що були би мабуть довели до повстання одноі нації. Якоі? Певна річ, що не великоруськоі, бо державне ядро було на нинішній Украіні, а не на Московщині, отже певне та нація була би дуже зближена до нинішньоі украінськоі. Кажу зближена, бо рахуюся з поважним впливом того культурного центру, яким у початках нашоі державности був Новгород В. Тому ясно, що до Київськоі Держави і іі культури в першу чергу мають право украінці, бо украінські племена творили ядро тоі держави; великоруські та білоруські були періферіями. Та те все, що було би сталося, могло статися тільки тоді, якщо державна централізація Володимира В. та Ярослава була би потрівала ще з яких 100—200 літ. Нині оперуємо на цю тему лише здогадами.

Може окремішности племінних груп були би не вважаючи на все проявилися, а може іх знівелював би київський центр. Та мабуть поділ Руськоі Держави був конечний, бо вона займала завеликий простір. Тому при першій нагоді, коли лише в київській державі настала децентралізація устрою, окремішности племен та племінних груп виступили яскравіше. А сталося це після смерти Ярослава. Ось і причина, чому бачу *початок* творення украінськоі нації саме в тому часі.

Микола Чубатий.

——o——

ПЕРЕДРУК.

Ч. 44.

„GAZETA HANDLOWA"

Варшава, второк 24. лютого 1931 р. Рік вид. VI.

УРЯД ПРО ЗНИЖКУ ЦІН.

Міністерство Торговлі та Промислу комунікує:

Ведене урядом від половини січня ц. р. змагання в напрямі знижки цін у торговлі, промисловими та споживчими предметами осягнуло вдоволяючі вислідн.

Знижки цін в деяких ділянках, дійшло так далеко, що осягнуло вже крайні межі можливости. Ціни поодиноких артикулів, впали в Варшаві так:

	Ціна в дні: 1. I. 1931.	23. II. 1931.
Нафта 1 літр	зол. —·63	—·61
Бензина 1 літр	„ —·85	—·82
Бавовняні гладкі товари впали на	10—15	процент
Полотна подешевіли на	10	„
Білля впало пересічно на (в „Білім Тижні" на 20—25%)	8—10	„
Шовкові панчохи впали на	20—30	„
Харчівні знизили ціни від	10—15	„
Мешти боксові (дешевші)	зол. 22·—	18·—
Мешти чорні, лякер.	„ 28—	23·—
Сорочки мужеські	„ 12·—	11·—

	Ціна в дні: 1. I. 1931.	23. II. 1931.
Капелюх фабр. „Goeppert"	зол. 3·18	2·96
Вовняні светери (дешевші)	зол. 17·50	14·—
Ґудзики (комплет — 2 гроси малих і 1 середній)	„ 13·50	13·—
Мужеський плащ габардиновий	„ 162·—	144·56
Артикули гумово-тасьмові і стяжкові пішовкові	„ 135·—	127·50
Артикули гумово-тасьмові і стяжкові бавовняні	„ 40·—	34·—
Копита	„ 8·50	8·—
Папір друк. ротаційний 1 кг	„ —·65	—·62

У підсумках переведеноі акціі стверджується, що в трьох бранжах, а саме:

в одягових артикулах, в азотових навозах і у нафтових продуктах

ціни впали до того рівня, що нема чого очікувати в найблизшій будуччині дальшоі знижки цін і

:-: :-: **УРЯД УВАЖАЄ В ТИХ ТРЬОХ ГАЛУЗЯХ ПРОМИСЛУ СВОЮ АКЦІЮ ЗА СКІНЧЕНУ.** :-: :-:

Посилайте дітей до наших захоронок!

Хибні погляди про захоронки і виховання.

Наша львівська інтелігенція не оцінює як слід ролі такого важного осередка як захоронки для дітвори. При всьому показному демократизмі чимало наших родин є досі тоі думки, що не можна своіх дітей посилати до захоронок, де ходять бідні діти, з нижчих суспільних кляс. Першою причиною такого фальшивого погляду є не зовсім ясні інформаціі про умовини, в яких нині виховують дітей по наших захоронках.

У нинішних наших захоронках дбають про чистоту та порядок. Кожна дитина має там свій фартушок і капці, дістає щоденно теплу страву, приладжену кухаркою під доглядом учительки. У кожній захоронці лікарі переводять оглядини дітей, запрошені членами виділу, як також лікарі з міського фізикату, яким видають посвідки числа оглянених дітей. Ввели карти здоровля і квестіонарі, діти під проводом учительки проводять час на забаві і науці, літом у погідні дні на свіжому воздусі і на недалеких прогульках.

Головним завданням захоронки є запевнити фізичну та моральну опіку над дітьми, працю над правильним іі розвоєм та підготовку до пізнішоі шкільноі науки. Захоронка має характер доходячий і є отворена кожного дня, крім неділь і свят, від год. 9. рано до 3. попол. За попереднім порозумінням з Управою матерей, що працюють поза домом, приводять діти скорше, або лишають у захоронці поза призначеними годинами. До захоронки приймають дітей у віці від 3—6 літ, часами і менше 3 літ, тоді, коли дома є більше дітей. Оплата шкільна всього 3 зол. місячно, вписове 1 зол. У виімкових випадках оплату знижують до половини, або звільняють з неі зовсім.

Дітей учать віршиків, руханки, співу, рисунків і малювання, ручних робіт і моделювання. У клясі є приладдя до навчання, образи до науки погляду, гри Декролі, знаряддя Монтессорі, клецки Фребля, патички, мозайка, доміно, кредки, глина, олівці, картони до вишивки, льотерійки, книжечки з образками, хоруговки, мячики і таблиці. Науку ведуть по найновіших методах Монтессорі і Декролі.

Педагогічний нагляд над захоронками має „Рідна Школа", а над фізичним вихованням візитаторка кураторіі п. Герман. З хвилиною, як провід над захоронками обняла п. Герман, захоронки наші під оглядом виховання стоять нарівні з іншими захоронками. В захоронках при вул. Руській, Петра Скарги і Софіі відбували захоронницьку практику кандидатки на захоронних учительок і діточих садків, світські і черниці. У захоронках вели також практичні лекціі польських і жидівських захоронок, а вслід за ними й конференціі.

З адміністраційного боку наглядають захоронки члени виділу. Кожна захоронка має свою опікунку, яка відвідує захоронку бодай раз у тиждень, дбає про всі іі потреби та за неі відповідає. Кожного року влаштовують для дітвори Святого Миколая, концерт у честь Шевченка, забави та діточі виставки, при кінці шкіль-

przyjemnej atmosferze uniwersyteckiego ogonku, ustąpiłem miejsca tej pani... Ustąpiłem poto, by usłyszeć jej nazwisko... Jakie?... Mniejsza oto... Myślicie, że napewno Woroncowa czy Trubeckaja lub Golicyna... O nie!... Nazwisko kończyło się na -uk.

Święta Ruś!... Katorgi mało dla Murzynów Bantu, którzy na gwałt chcą zostać Zulusami i w tym celu porywają się na osady Murzynów Sudańskich...Ale jakże biedni i pożałowania godni są Buszmeni, którzy pragną uchodzić za Kafrów...

Teodor Parnicki.

*

УКРАІНСЬКА ВІДПОВІДЬ.

Na artykół Imci Pana T. Parnickiego, w „Sprawach Akademickich" „Kurjera Lwowskiego" z 14. lutego 1931 umieszczony, odpowiedź.

REVERENDISSIME!

Aczkolwiek Arcyszanowny Pan Kolega w swym cennym artykule p. t. „Wielka Ukraina" i „Święta Ruś" rzucił nam, „ruskim" studentom — oby przez omyłkę — dziurawą skarpetkę miast rycerskiej rękawicy, niemniej jednak z rzetelnym szacunkiem ją podnosimy i w szranki z iście słowiańską gościnnością zapraszamy. Ufamy, że Czcigodny Toreador nie wzgardzi nieco może rogatem zaproszeniem byków ruskich, tembardziej, że postaramy się uszanować granice wersalskiej kurtuazji, co i Waćpan uczynić zechcesz, pomny na szlacheckie „-cki", wiszące u ogona Twojego Nazwiska.

Panie Teodor!...

Artykuł Waścin bije w oczy taką zielenią niedojrzałości, że zrodziło się u nas podejrzenie, iż Acan swego pióra u gęsi pożyczyłeś i w wilgotnym nosku (sit ei katar levis!) miast w inkauście umoczyłeś. My również z indeksa jedno wyciągamy i odpowiadamy, aby przekonać Czcigodnego Panidzieja, że i u nas na piski znajdą się pociski.

Nie nastraszy nas Twoja, Aspan, czapeczka, choćby nie wiem jak na bakier zawalona. I racz nie zgrzytać na nas zębami, bo się psują od tego, a Opieka Zdrowotna tylko dwa rocznie plombuje. Gorąco zatem błagamy nie zgrzytać niemi, bo mimowoli budzi to u nas refleksje dentystyczne i chętkę wyrwania ząbka co najbardziej skrzeczącego.

Tak, panie Fe-odor! (Jakoś się nam niechcący piękne Imię Pańskie zrusyfikowało).

Nie wpuściłeś Waćpan Ukrainki do ławki, gdy powiedziała „pereproszuju". Cudownie, Paniedziejski!...

Ale... hm... niech to szlak trafi, że się musimy chwalić... hm... eee... ale my... naprzykład inaczej względem Polek postępujemy. Z szacunkiem... I lubią nas za to... Cenią czemuś psiakrew... Płacą za to miłą monetą swego alraunicznego czaru i subtelnego intelektu... One — Polki...

Jednak nie frasuj się, Jegomość — i Pan jesteś gentlemanem! Mogłeś tę Ukrainkę ugryźć w rękę, mógłeś ją kopnąć w brzuch — ale nie uczyniłeś tego! Uj! — widzi Pan: **I Pan jesteś gentlemanem!!...**

Odpowiadamy dalej.

1) Aby krytykować język ruski, trzeba go znać lepiej od... chińskiego, warkoczonośny mandarynie Teo-Do-Ro!

2) Co się tyczy incydentu w kwesturze, to śmiemy nadmienić, że piękny język rosyjski ma nietylko nazwiska na „-uk", ale i przezwiska na „-ak".

3) Nie dla pchły awtomobil, nie dla Waści księżna Trubieckaia. Ta z płomiennemi oczyma, oczywiście..

4) Radzimy na ulicy do kobiet się nie „przywalać". To nieprzyzwoicie nawiązywać znajomości na bruku. Owe Ukraineczki wiedziały o tym kardynalnym paragrafie dobrego tonu i, aby kuraż Waścin zamrozić, odpowiedziały delikatnie, że niby nie rozumieją po polsku.

Ukrainki to nie gejsze, zezooki Synu Krainy Zaćmionego Słońca!!...

Fe! — arbitrze elegantiarum...

Tak to już boćki zrobiły, że się czasem — i to legitimi thori — urodzi moskal na „-uk". Temu już żadna akuszerka nie zaradzi. Co więcej, nie wszyscy Polacy są „-cki", nu, jak Kostek Biernacki, Parnicki i t. p. Ale za to ile tu „-erów"! Kleiner, Gaertner, Brückner, Benni (Titto, ten z kraju, „gdzie kwitną pomarańcze"... w bibułkach za wystawą sklepową)... I to nie byle jakie „-ery"! Na Nich, jak na barkach Atlasa, spoczywa dziś palladium polskiej kultury!!...

A dalej idą: Kallenbach, Nehring, Pilat (nie ten, co Chrystusa ukrzyżował), Pini, Bauduin de Courtenay, Nitsch (radzimy na złość Treviranusowi spolszczyć na „Nic"), Finkel, Estreicher, Balzer, Nanke, Askenazy i... Berko Joselowicz.

Tyle „-cków" z jednej tylko dziedziny!...

A „pryncypjalnyje woprosy"? Mądre są one i głębsze od kufla, bo połknąć je potrafi tylko gęba nie moczona ani w „wielkiem jasnem", ani w „małej czarnej". I nie da na nie odpowiedzi fartuszek, choćby nie wiem jak nadobnej kelnerki... Szkoda zatem tam szukać...

Nieładnie, Asan, że drwisz sobie ze studenta ruskiego, gdybyś wiedział, w jakich on czasem warunkach pracuje, możeby i w Tobie dusza ze współczucia pępkiem na brzuchu mrugnęła i serce kwiknęło. Gdybyś widział naszych chłopaków, jak z sucharem w garści szturmują doktorat! Ale Waść nie widziałeś jeszcze w swem życiu sucha-

ного року попис, а мин. року 22. червня у великій салі Лисенка академію з приводу ювилею митрополита Шептицького, в якому взяли участь своїми продукціями діти з усіх захоронок.

Дня 1. червня виступали діти з забавами і танками в діточому святі „Рідної Школи“ на площі Сокола-Батька. Поява малесеньких діточок, прибраних у ріжноманітні квіти, викликала бурю оплесків, а дітвора „Рідної Школи“, це переважно вихованки наших захоронок.

Нашим захоронкам бракує досі тільки матеріяльного вивінування; вигідна обстановка та коштувало би яких 10.000 зол. — сума, на яку нове шкільне приладдя для всіх захоронок могло би зложитися хіба громадянство. Щодо самого виховання, то нема ніякого сумніву, що щоденні близькі взаємини багатших і біднійших дітей під доглядом учительок розвивають якнайкращі товариські почування і затирають ті соціяльні ріжниці, від яких у пізніших роках так часто терплять самі одиниці в громадянській праці і сама національна справа.

Від заможніх родичів виключно залежить те, щоби поправити матеріяльні недостачі захоронок, а масовою висилкою своїх дітей до захоронок вплинути на зміну атмосфери. Люди ближче ознайомлені з дітьми можуть ствердити, що хибним є погляд, буцімто бідні діти є гірше виховані від багатих і що їх важше виховувати. Неодна багата дитина може навчитися від біднішої доброго серця та скромности, якої не бачить довкола себе дома.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПОС. Д-РА ЛЕВИЦЬКОГО ПЕРЕВЕЗЛИ ДО САНАТОРІЇ.

Арештований тому кілька місяців голова УНДОбєднання пос. д-р Дмитро Левицький занепав тяжко на здоровлі. Перейшов кілька серцевих атак. Вязничні лікарі ствердили, що хорого треба конче помістити в шпиталі. Родина д-ра Левицького дістала дозвіл, щоби його оглянули приватні лікарі. Двократне конзиліюм визначних львівських лікарів ствердило, що хорого треба конче перевезти у санаторію, бо його стан вимагає безупинної лікарської опіки.

На внесене в тій справі подання міністр Міхаловський дав дозвіл, щоби хорого перевезли до приватної санаторії. В неділю д-ра Дм. Левицького перевезли до санаторії Червоного Хреста. При ліжку хорого є його родина.

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ НА ВОЛІ.

В суботу, 28. лютого 1931 р. в пополудневих годинах вийшов на волю за кавцією 10.000 (десять тисяч) золотих б. посол і б. берестейський вязень Володимир Целевич. По ліквідації берестейської, посольської вязниці перебував п. В. Целевич весь час у львівській слідчій тюрмі „Бригідки“.

При тій нагоді слід пригадати, що у тій самій слідчій вязниці перебувають далі ще новообрані посли, члени найтіснішої президії УНДО д-р Дмитро Левицький і д-р Любомир Макарушка, а крім них б. посли Д. Палїїв і І. Ліщинський, що їх перенесли сюди з Берестя. Б. берестейський вязень **Ол. Вислоцький** перебуває у бережанській тюрмі.

ПОХОРОНИ ПОС. Д-РА ДІЯМАНДА.

У неділю відбулися похорони пос. д-ра Герм. Діяманда при величезній участи робітників, згуртованих у професійних організаціях із прапорами. Делегації з провінції зайняли місця по порядку, також львівські делегації з прапорами та вінцями з написами. Перед домом покійника уставилися посли й сенатори з Варшави. Труну покрили прапором нач. ради професійних союзів. Хор друкарів відспівав жалібні пісні, орхестра відіграла Марселезу. З балькону промовляли по черзі: пос. Арт. Гавзнер від ППС., д-р Старосольський від українських соціялістів і д-р Айнаґлер від „Бунду“. Після промов величезний похоронний похід пішов головними вулицями міста на цвинтар. Тут іще промовляли: віцепрез. Хаєс від м. ради, посли Барліцький, Квапінський, Нєдзялковський, Арцішевський, Пйотровський, Дібоа і Станьчик та Желязкевич від професійних союзів Львова.

ПРЕЗИДЕНТ СУДУ В БИДГОЩІ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

„Дзеннік Бидгоскі“ повідомляє: В звязку з розправою, що відбудеться 5. березня в Бидгощі, був там недавно суддя Демант, який вів слідство в справі вязнених у Берестї політиків. Потім був теж у Бидгощі віцепрезидент апеляційного суду в Познані, а вкінці зацікавився тим процесом і міністр справедливости бувш. прокуратор Міхаловський.

У звязку з тими заходами президент окружного суду в Бидгощі Сташевський взяв відпустку та подався до димісії.

30 МІЛІОНІВ ДЕФІЦИТУ.

За останні 3 місяці бюджетового року 1930—31 передбачений дефіцит у сумі 30 міліонів золотих. Уряд наражджувався в справі здійснення бюджету при участи послів із ББ. Пропонують м. і. ревізію ухваленого бюджету в напрямі компресії бюджету.

ІТАЛІЯ ЗГОДИЛАСЯ НА МОРСЬКЕ РОЗЗБРОЄННЯ.

„Матен“ повідомляє з Риму, що Італія прийняла з дрібними застереженнями постанови, сформуловані в Парижі на нараді англійських і італійських міністрів у справі морського трактату про розброєння. Устійнили морську програму до 1936 р. Італія згодилася на деяку перевагу французької фльоти під оглядом тонажі в ріжних катеґоріях кораблів. Умова, хоч іще не оконечна, уможливить Франції й Італії приступити до льондонського трактату про роззброєння.

КАТАСТРОФИ.

Затонув польський корабель. — Море залило острів. — Сніговії в Англії.

Дня 28. лютого лютував на Балтику буревій. Помічний корабель польської воєнної маринарки „Мева“, що був у направі в Ґданській пристані, вихор зірвав, вдарив ним кілька разів об стіни доку та затопив.

З Атен повідомляють, що наслідком хмаролому острів Левкас залило у части море. Жертв у людях не було. Острів цей, найдалі на північ висунений з Йонського архіпелягу, великий на 287 кв. км. а має ок. 38.000 населення.

У ріжних частях Англії й Ірляндії лютувала нагальна сніговія. В Ірляндії в багатьох місцях перервана комунікація. Сніг упав на кілька стіп високо.

361.804 БЕЗРОБІТНИХ У ПОЛЬЩІ.

Останній тижневий звіт з ринку праці за час від 14. до 21. лютого ц. р. виказує зріст безробіття на 5.192 осіб. Дня 21. лютого було в Польщі 361.804 безробітних. Із того діставало законної підмоги 126.670.

На засіданні головної управи Фонду Безробіття на внесення бюджетової комісії прийняли прелімінар на березень ц. р. Він передбачує 2.500.000 зол. із вкладок від заведень праці за обезпечення робітників. На законні підмоги для безробітних прелімінували 15.624.000 зол.

815 КРАХІВ У 1930 РОЦІ.

На основі останньої статистики за 1930 р. оголосили 815 крахів, із чого на промислові кола припадає 225 крахів, на торговельні коло 565, на акційні спілки ок. 30. У січні 1929 р. було 4.338 фабрик, тепер є їх 4.100. Нечинних заведень у 1929 р. було 640, в січні 1931 р. 1303. Від грудня до січня ц. р. здержало працю 244 фабрик. Фабричний промисл у 1929 р. давав роботу для пів міліона робітників, тепер занятих є 347.000 робітників.

ВІДКРИТТЯ ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО ТРЬОХДЕННИКА У ЛЬВОВІ.

В неділю, дня 1. березня почався протиалькогольний трьохденник в удекорованій протиалькогольними образами салі „Української Бесіди“ при численній авдиторії, серед якої переважала молодь.

В заступстві хорого голови д-ра Ів. Раковського отворила курс д-р С. Парфанович, підносячи вагу протиалькогольної акції особливож в часі істнуючої фінансової скрути, як немеще з оглядів етично-моральних і фізичного здоровля.

Д-р Попович виголосив популярний фаховий виклад про вплив алькоголю на людський організм, виказуючи шкідливе, а нерідко навіть вбивче ділання алькоголю на поодинокі органи людського тіла.

М. Хомяк говорив на тему алькоголь і характер людини.

Після того довший виклад виголосив проф. д-р Коберський на тему алькоголь і кооперація. Бесідник підніс, що творці кооперативи рочдельскі ткачі як першу умову коопер. організації застерегли в статуті боротьбу з алькоголем і творення при кооперативах безалькогольних господ. Те саме в Бельгії. Тому й українській кооперації найвищий час стати до протиалькогольної боротьби.

На закінчення мав д-р Бурачинський цікавий виклад про шкідливість нікотини для організму і взивав до боротьби проти курення тютюну.

Виклади відбуваються дальше в понеділок і вівторок від год. 5. до 7.30 веч. в салі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського, ч. 22.

СПОРТ

ЧОРНІ МИСТЦЕМ ЛЬВОВА.

Гокейові змагання за мистецтво Львова. Катовиці. Чорні-Лехія 0:0.

Відплатні змагання між Чорними і Лехією відбулися тогосамого дня вечором, себто в суботу, з вислідом 1:1.

У неділю відбулися відплатні змагання Чорні-Погонь із вислідом 0:0. Змагання ці відбулися на штучнім ледянім грищі у Катовицях.

ra, chyba tylko czytałeś o nim w „Tarasie Bulbie“ — tam, gdzie kozak Andrzej ślicznej Polce wraz ze sobą składa w dani — suchary...

A teraz na koniec rada: gdy jeszcze Pana skusi paskudności pisać, to — wzorem dawnych biczowników — dla odpędzenia pokusy djabelskiej puknij się, Asan, czubem o ścianę, potem ścianą o czub, wreszcie znów czubem o ścianę. Odejdzie!

Twarde mamy rogi, a nie każdy Teodor jest Toreador.

Niniejszy list pacyfikacyjny kończymy w tem głębokiem przekonaniu, że Waćpan zechcesz wyrównać warunki turnieju i choć część tegoż ulokujesz na szpaltach Swego cennego Czasopisma. Dałbyś Pan dowody iście mocarstwowej odwagi cywilnej i honoru szlacheckiego. Czekając na cios, gotowi do odparowania.

Kreślimy się z najgłębszym szacunkiem

„Wielka Ukraina“ i „Święta Ruś“.

P. S. — Gdy na świecie będzie mniej brzesko, natychmiast otworzymy swoje przyłbicy!

P. P. S. — Oto nasze słowo w „pryncypjalnej dyskusji“ ze „wspaniałym typem studenta lat trzydziestych“ — naturalnie bieżącego stulecia.

*

Після цього автор фейлетону Т. Парніцкі помістив у „Курєр-і Львовск-ому“ з дня 1. ц. м. відповідь на відповідь п. з. „Воротьба биків“. Ось найхарактичніше місце з неї:

„...Najbardziej jednak podobała mi się lekcja kurtuazji i prawdziwego patrjotyzmu, którą otrzymałem i której nie zapomnę nigdy.

Oburzony, że nie puściłem Rusinki do ławki, gdy powiedziała: „Pereprasząju“ — dziwisz się Autorze-Anonimie, że nie ugryzłem jej w ręke... że nie kopnąłem jej w brzuch...

Niech mi pan daruje to zapomnienie. Rozumiem pańskie zdziwienie. Jestem objektywny i oceniam bezstronne zalety temperamentu pańskiego i pańskich współplemieńców. Chciałem tylko zapytać: gdzie to uczą kąsać kobiety w rękę?... Czyżby w „Sokiłach“? A może w Stauropigjach?... Doprawdy, nie wiezę w to...

„...Ale Pan się też wstydź... Masz pretensje do dowcipu — humor nieco szowinistyczny: czuć w nim ducha owego listu, który Zaporozcy pisali do sułtana — a nie umiesz zachować miary artystycznej... Pocóż, u licha, wylawszy mi pod nogi (chciałeś na głowę — ale ci ręka drgnęła, mołojcze!) kubeł pomyj — chcesz mię wzruszyć wspomnieniem ciężkich warunków ruskiego studenta, co to z sucharem w garści szturmuje doktorat?... Naco ten mahabryczny humor? Ten taniec szkieletów niewidzialny przeciwnikul... Niestety, paniesuchar ten nie wzruszy mię do tego stopnia, by mi „dusza ze współczucia pękniem na brzuchu mrugnęła, i serce mrugnęło“... — co za styl!!...

Кінчиться ця відповідь трохи без гумору:

Jestem znużony i znudzony... Niech pikadorzy wezmą mój płaszcz i „muletę“. Niech mi podadzą szklankę „jerren“.

Zdrowie pięknych Polek, Caballeros!

Tadeusz Parnicki.

Мусимо обєктивно ствердити, що версайський тореадор при всіх своїх вихилясах таки дістав удар від бика і впав побитий на обі лопатки. Гумор, яким писали запорожці лист до султана — не гірший від версайського.

Вважаючи турнір скінченим, ми дали би авторові анонімової відповіди місце на малий фейлетон колинебудь і на якунебудь тему, якщо він дасть і малі доказ такого гумору.

— а. —

З життя наших установ.

Звіт Головного Комітету при Старшині „Сокола-Батька“ у Львові (вул. Руська ч. 20) для викупна Українського Городу у Львові.

З жертв українського громадянства, які наспіли до нас в роках 1929—1930 (переважно зі Львова) купили ми у січні 1931 нових три паї тієї землі, яку називають Українським Городом. Набули її за готівку по 1.700 ам. дол. за один невиділений пай т. є 1/20 у реальности при вул. Стрийській ч. 9 у Львові. Ця реальність має 11 моргів — а два паї (2/20) до сплати в ратах за 4.000 ам. дол., разом 3 паї менше більше 1½ морґа землі за 5.700 дол.

Коли наслідком того Товариство „Сокіл-Батько“ враз з тим, що перед війною набуло, має там вже 14/20 невиділених паїв, то ця відрадна вістка повинна заохочувати до дальших жертв цілу українську суспільність, щоби довг 4.000 ам. дол. чимскорше сплатити. Вона повинна загріти не лише тих жертводавців, що небагато або нічого досі не дали, але також і тих кращих, що вже на викупно одного чи більше метрів землі свої датки вплатили (в останніх часах за один метер по два ам. дол.) Ми придбали через таке купно на вічність у середині великого новітнього Львова гарний шматок землі т. є майдан ва-

вом із садом, необхідний для всіх руханкових чи то спортових вправ-змагань і виступів нашої молоді, а також для майбутніх краєвих чи то окружних здвигів чи яких інших великих чи менших національних торжеств.

Отже запрошуємо ціле громадянство до помочи й на далі, щоби облекшити в найбачих роках великі ратальні сплати з умовленими відсотками від 1.000 дол, бо тих високих рат куплена земля і при найкращому її використанні покрити не в силі.

Одначе, щоби Український Город (Парк а в гів Український Сад) був як підвалина для істнування й розвитку усіх укр. не лише руханкових чи то спортових товариств без ріжниці з цілого краю, потреба з оставших досі невикуплених шести паїв придбати негайно ще бодай два паї, бо аж тоді станемо сильно, коли буде там наших щонайменше около 9 і пів моргів землі, хоч загальна думка від початку була й досі є, за тим, щоби цілих 11 моргів землі викупила укр. суспільність, бо без того надалі обійтися не може, а відтак пізніше ніколи не здобуде. Колиж це станеться, то повстане там український стадіон, наша гордість — перший український просторий стадіон.

Усі питають нас, чи можемо надіятися на братів зза моря. Надіятися! Бо за час обновленого від року 1926 викупна Українського Городу досі прислали нам зі своїх жертв-збірок маленько: з Канади 182 дол. а з Американських Злучених Держав 361 ам. дол. (в тім від Обєднання 50 ам. дол. а від Народнього Союзу 250 дол.) т. з. разом в „нового краю“ в останніх чотирьох роках обновленої збірки дістали ми не більше, як 543 ам. дол., коли тимчасом неповних 5.000 дол. прийшло переважно з жертв зі Східної Галичини (найбільше з міста Львова), а дещо також від закордонних українців.

Остаточно бажаємо зреалізувати свою ціль, бо вже крайня пора закінчити викупно того, що безумовно необхідне для нашого життя, бо й доходять нас з далека вісти, що з Канади й Америки (Злуч. Д.) прийде небавом сподівана більша поміч, невважаючи на тамошню крізу. Ми віримо, що знайдеться ще хтось між американськими чи канадійськими українцями (а може й поміж нашими в старому краю) побіч інших поменчих жертводавців, хто піде слідом д-ра Гриневецького в Шікаґо, який дав в 1920 р. 1.000 ам. дол., коли то завдяки такій щедрій жертві ми набули тоді один пай землі в Українськім Городі. Поіменний виказ усіх датків буде в часописах небавом оголошений.

Усі краєві, американські й канадійські українські часописи просимо цей звіт помістити в своїх видавництвах.

Головний Комітет для викупна Українського Городу у Львові.

НОВИНКИ

— **Книжки по знижених цінах продають:** Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові Ринок 10, Книгарня Т-ва „Просвіта“, Львів Ринок 10, Книгарня „Рідна Школа“, Львів Сикстуська 20, Українська Книгарня й Антикварня, Львів Рутовського 22, Книгарня „Народній Базар“ Перемишль, вул. Костюшка 5, Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка відділ у Луцьку, вул. Ягайлонська 111, Книгарня „Український Базар“ Стрий, вул. Гоша 4, Вид. Книгарня „Червона Калина“, Львів вул. Руська 18, Книгарня „Червона Калина“, Золочів вул. Колійова ч. 1. 1558

— **Новий політичний процес у Львові.** Дня 2. березня ц. р. перед львівським судом починається розправа проти **посла д-ра Степана Біляка**, обвинуваченого в провині з § 65, поповненій промовою на вічу в Кернниці, пов. Городок. Боронитимуть д-р Старосольський і д-р Ганкевич.

— **Розвязані читальні.** Рогатинське старосто розвязало ресриптом з дня 22. І. ц. р. читальню „Просвіти“ в Підмихайлівцях. Причиною було те, що в читальні найдено книжку „Початкова ґеоґрафія України“, якій відібрали дебіт. — Рескриптом воєвідства розвязано теж читальню „Просвіти“ в Клішівці того повіту, тому, що в бібліотеці тієї читальні найшли книжку „Польська окупація Галичини“.

— **Арештування.** Дня 13-го лютого ц. м. в Поляхові Великім, пов. Перемишляни, поліція арештувала Василя Кузьмова. Перед арештуванням поліція перевела ревізію. Арештованого відставили до Глиняи, а звідтіля до арештів у Львові.

— **Напад „стшельцув“ на весілля.** В Сокільниках, пов. Підгайці, дня 14-го лютого ц. р. напали „стшельци“ на весілля селянина Кицака. „Стшельци“ побили тяжко кількох весільних гостей, до страв кидали кусники сірників та паперів, а в хаті погасили два рази світло. Зігнавши весільних гостей, „стшельци“ втікли. А дня 16-го ц. м. командант місцевої поліційної станиці почав потягати до відповідальности весільних гостей, обвинувачуючи їх у злочині нарушення публичного спокою.

— **Пошанування рідної мови.** В старостві в Заліщиках находиться таке письмо: „Do Swietnego Starostwa w Zaleszczykach. Urząd parafjalny gr. kat. w Winiatyńcach prosi Swietne Starostwo o łaskawe zezwolenie odegrania sztuki religijnej „Józef w Egipcie“ ks. J. Łucyka muzyka ks. Kopki, w 5 aktach w sali szkolnej w Winiatyńcach dnia 15. lutego 1931 r. godz. 5. wieczorem. Dochód z przedstawienia przyznacza się na zakupno religijnych książek dla bibljoteki szkolnej w Winiatyńcach. Urząd parafjalny gr. kat. w Winiatyńcach dnia 6. lutego 1931 r. Ks. Aleksander Rosnecki proboszcz. Округла печатка: Печать Гр. К. Уряда Парох. в Винятинцях“.

— **Меліорація Полісся.** На засіданні соймової комісії публичних робіт дня 27. ц. м. розглядали у Варшаві проєкт про утворення бюра меліорації Полісся. Проєкт реферував посол Б. Б. Сімонов. Порішено прилучити до проєктів бюра повіти костопільський і рівенський. В дискусії всі промовці домагались парляментарної прогульки послів на Полісся. Проєкт меліорації одноголосно ухвалено.

— **Рекорд корабля Канадіян Пасіфік.** Корабель „Королева Японії“, що є власністю відомого у всьому світі корабельного підприємства „Канадіян Пасіфік“ установив новий рекорд швидкости їзди. Переїхав він з Йокогами до Ванкувер за 8 днів 3 години і 18 хвилин і тимсамим побив попередній свій рекорд на 3 години. Товариство „Канадіян Пасіфік“ будує тепер новий корабель, що має побити останній рекорд німецького корабля „Европа“ на лінії Европа-Америка.

— **Після смерти „австралійського соловія“.** Як відомо, на днях померла світової слави австралійська співачка Неллі Мельба. Вона родилась перед 66 роками в Мельбурні в Австралії. В 17. році життя вийшла заміж за кольоніста, який нарікав, що вона цілими днями співає і не дає йому тим співом навіть заснути. Спів молодої австралійки почула раз жінка ґенерала ґубернатора Квінсленда і оцінивши її голос, допомогла їй покинути чоловіка і втекти з Австралії до Парижа. Неллі Мельба виступивши в Брюселі в „Ріґолетто“ відразу здобула признання публики і критики. Вона виїхала до Льондону, де білет на її концерт коштував найменше 10 шілінгів. Гроші поплили до неї потоком. Королі і цісарі вважали своїм щастям чути її спів. Належала до найкращих співачок сучасности. Колись її відвідував шведський король, а цісар Франц Иосиф І., почувши її спів у Відні, іменував її своєю придворною співачкою. В р. 1924 Мельба видала в Льондоні свої цікаві „Спомини Співачки“, в яких як своїх приятелів і поклонників згадує: Пуччінія, Оскара Уайльда, Ротшільда і багато інших славних людей. В тих споминах згадує вона теж, якто її батько був обурений зразу, що його дочка стала „комедіянткою“ і виспівує на сцені, і якто цей самий батько, який майже вирікся своєї дочки, потім дуже любив її, коли вона стала славною і заробляла одним концертом більше, як він за ціле життя. В останніх роках Мельба усунулась зі сцени і жила в своїй віллі над Росе Бай в Австралії. Умираючи, сказала похоронити її в Мельбурні поруч гробу її батька і щоби її труну везли на простім селянськім возі так як везли труни її родичів.

— **Труп студента в Кембріджі.** В Кембріджі найдено трупа 19-літнього студента університету Карла Елліса. Хтось звязав його, а потім задушив. Ніхто не знав вбивників, бо студент Елліс не мав ворогів, був веселим, загально любленим і бідним, отже не можна було підозрівати, що його вбили для рабунку. Загадка досі не розвязана.

— **Великий голод в Китаю.** Анґлійська преса сповіщає, що в китайській провінції Кванґсу запанував голод, якого не тямлять і найстарші люди. Майже 20 мілїонів населення голодує. Голод примушує селян орґанізуватись у ватаги і нападати на провінції, де нема голоду. Денно вмирають цілі сотки дітей. Багато сіл цілком вимерло.

— **Землетрус в Африці.** З Льондону сповіщають, що в південній Африці здовж ріки Ба землетрус спричинив смерть кількох сотень тубильців. Подробиці ще не відомі.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: *„Пригоди Гофмана“* — опера Офенбаха.

Вистава цієї популярної опери Якова Офенбаха, влаштована в 50-ліття смерти композіста й одночасно в 50-ліття її премієри, пройшла з великим мистецьким успіхом, який в однаковій мірі можуть записати на свій рахунок як інсценізатори, так і виконавці. В поважному числі явилася теж публика, що була просто ошоломлена виставою і не жалувала своїх горячих оплесків артистам-співакам, інсценізаторові Улуханову та маляреві Ярощькому.

З виконавців на перше місце вибився Чарнецький в ролі Гофмана й тубальний басіст Ужейко в почвірній ролі демона. Оба вони створили справжні креації і під вокальним і під сценічним оглядом, тому не диво, що збирали оплески при отвертій сцені. Добрий був теж Романовський в ролі нещасного батька Антонії, що дав сценічно наскрізь переконуючий тип, а вокально відповів як слід свому завданню. З пань заслуговують на повне признання всі три героїні: Шлємінська, Валєвська і Вікі-Кшивец, а також Косміньска та Соболевська. Також виконавці другорядних партій: Сирочевський, Ґрущинський, Ловчинський, Ляринський, Шмідт і інші внесли свою пайку до загального успіху вечора.

Щодо інсценізації, то вона сильно відбігала від усіх попередніх і була справді помислова. Взагалі декораційно-костюмові рами вистави були богаті й цікаві і просто полонювали видців. Це видно було вже в прольоґу (сцена в кна[illegible]), де ориґінально виглядали бочки з живими тінями і де сильне оживлення на сцені вийшло їй дуже на користь. Ще більше фантастично виглядав другий образ („Олімпія“) і декорації четвертого образу („Джулієтта“). Хоровід гостей у II. образі, що його відповідно змодернізовано, заслуговував би сам один на те, щоб задля нього прийти на виставу!

Взагаліж треба сказати, що вистава стояла під кожним оглядом на високому рівні і дала багато мистецького вдоволення видцям. Музичну сторону твору вів дуже справно диріґент п. Ґужинський, що теж поважно партиципує в успіху того вдатного вечора. *І. Н.*

З кіна.

КАСІНО: *„Співучий Мадрид“*.

Ця фільма могла би називатися: „Рамон Новарро“. Іншими словами, головною прикрасою фільми є артист Рамон Новарро має — крім усіх питомих йому прикмет, як молодість, надзвичайно приваблива постать, темперамент і всі інші придатки „аманта“, — ще й преґарний голос: він, мабуть, єдиний з давніх фільмових артистів, якого вартість зросла, а не впала, з моментом введення звукових апаратур. Чудові знимки з Мадриду й піренейських краєвидів, веселі епізоди та жвава акція кажуть до решти забувати про досить банальний зміст, оснований на старому, як питання молодости, мотиві — молодечої легкодушности. Тому, що це американська фільма — навіть каригідна легкодушність мусить кінчатися добре: тож і „геппі енд“ „Співучого Мадриду“ вдоволяє усіх, хто не визнає кращої розвязки любовних конфліктів, як — вінчання. *(Мар.)*

З судової салі.

Пятьох селян перед судом.

Перед львівським судом присяглих закінчився 28. ц. м. процес проти 5 селян з Хлопятина й Осердова коло Белза, обвинувачених в підпалі і приналежності до УВО.

Акт обвинувачення говорить, що: Михайло Яцишин, уродж. 1905 р. в Хлопятині, Теодор Сидор, уродж. 1907 р., Микола Кожушко, уродж. 1911 р., Іван Кравчук, уродж. 1908 р. в Осердові, і Михайло Сидор уродж. 1909 р. належали до тайної УВО, яка прямує шляхом саботажів приготовити повстання українського народу проти Польщі та відірвати південно-східні землі для утворення української незалежної держави. Крім того акт обвинувачення закидає М. Яцишинові, П. Сидорові та М. Кожушкові переховування зброї і муніції, а іншим підсудним вербування членів до УВО та ширення антидержавної літератури.

Підсудним Михайлові Яцишинові та Теодорові Сидорові закидається ще і те, що 23. вересня 1930 в Хлопятині із наказу банди (УВО) підложили огонь під стирти Якова Доґілевського і спричинили пожежою шкоду в сумі 5.500 золотих. До цього мав намовляти їх Ів. Кравчук, а пальних матеріялів достарчив М. Кожушко. Михайло Яцишин перед пожежою вкинув до стирти крісові набої, щоби вибухи цих набоїв не дозволили гасити огонь. Набоїв цих достарчив Теодор Сидор.

Всіх їх судять за провини проти § 58 про державну зраду і проти § 166, 167 про підпали та проти § 87 про злочин публичного насилля.

План виконання підпалу в Хлопятині обговорили підсудні на забаві в Осердові, де між ін

ним упали слова: „Всюди палять стирти, а ми чому щось не робимо?".

Дня 23. вересня Іван Кравчук орючи своє поле підійшов до Теодора Сидора, який їхав з Белза, і сказав йому, що хоче підпалити стирту в Тушкові та намовляв Сидора підпалити панські стирти в Хлопятині. Сидор відповів, що можнаб ще почекати, але Іван Кравчук, начитавшись „Сурми", обстоював плян підпалу далі та додав: „Нині будемо палити".

Кравчук відтак відступив від пляну підпалу в Тушкові, а Сидор, порозумівшися з Яцишином і Кожушком в кооперативі, взяли шмати облиті нафтою та стрільний порох, підійшли до стирт з боку села Жнятина та підложили під стирти огонь.

Щоби утруднити рятункову акцію, Яцишин і Сидор вкинули відтак до вогню крісові набої. Набої вибухали, селяни, які пробували гасити огонь, зі страху повтікали до дому, а присутній при пожежі Яцишин ще й відстрашував селян, щоб не гасили, мовляв, хтось зпоза стирт стріляє. Стирта згоріла до тла.

Поліція відразу підозрівала в тім ділі найсвідоміших українців серед парубків, тому арештувала Михайла Яцишина і Теодора Сидора. Ці обидва арештовані зараз призналися до вини і виявили імена дальших підсудних вмішаних в цю справу. Коли арештовано інших підсудних, вони теж призналисьдо всього і аж до замкнення слідства своїх зізнань не відкликали.

Свідки переслухані в тій справі зізнали, що М. Яцишин перед пожежою, стоячи під кооперативою, говорив: „Здалось би щось нині підпалити, але погана погода, дощ".

При ревізії в підсудного Яцишина найдено набої, а в Сидора портрет Басарабової і „Сурму". В Кравчука сконфісковано брошуру УВО сховану в піску.

Розправа не достарчила доказів, що підсудні справді належали до УВО, а підсудні зізнавали, що до УВО не належали і підпалювали стирти з власної волі.

Предсідником трибуналу надради. Яґодзінський, прокуратором Ліпш, боронили д-р Шухевич, д-р Старосольський, д-р Семен Шевчук і д-р Дінер.

Тому, що підсудні призналися до вини, процес тревав коротко і не був скомплікований.

Після промови прокуратора й промов усіх чотирьох оборонців та наради суддів присяглих, оголошено такий присуд:

Михайло Яцишин (злочин державної зради, дальша участь, злочин підпалу та публ. насилля) — 5 літ; **Федір Сидор** за те саме — 5 літ; **Микола Кожушко** (злочин державної зради, співучасть у підпалі) — 3 роки; **Іван Кравчук** за те саме — 3 роки; **Михайло Сидор** — увільнений. Сторони не заявилися в справі присуду.

Дописи.

СТРИЙ. *(Концерт „Дрогобицького Бояна").* Дня 19. II. ц. р. загостив до Стрия знаний у нас хор „Дрогобицький Боян" з одним концертом під управою о. С. Сапруна. В програмі концерту 30 творів ріжних українських композиторів. В порівнянні з попереднім роком програма більше ріжноманітна і трудніша до виконання. Ми мали нагоду почути твори Демуцького, Леонтовича, Людкевича, Барвінського, Кошиця, Ступницького, Степового, Ґайворонського, Лисенка, Колесси й інші у знаменитому виконанні. Хор уявляє собою імпонуючий вид: 70 осіб в одностроях, обєднаних ідеальною прямо дисципліною. Всі згадані твори співані напамять. Коли говорити про мистецький успіх цього вечора, то поминаючи деяку непевність в інтонації других тенорів в кількох місцях (в муж. хорах), — треба його закваліфікувати як дуже вдачний. Головно високо-мистецького рівня осягнув хор в творі Ступницького: „Ой рано,рано", Кошиця: „Ягіл-Ягілочка" (дуже зближеного фактурою до аналоґічного твору Барвінського), Леонтовича: „Ой послала", „Дударик" і ін. Натомість силою своєю полонив хор слухачів у творах: Демуцького: „Страшний Суд" і Леонтовича: „Ой зійшла зоря". З голосів вибивалися проф. Сольчаник, д-р Панас, проф. Іваненко, п. Кушнір, п. Сасик і ін. Справно і певно диригував о. Сапрун, який зумів орґанізованістю переміняти хор у дійсний інструмент. Саля була переповнена добірною публикою. Зїхали гості з провінції і поблизьких містечок. *(Гість.)*

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„ВІДРОДЖЕННЯ". Ч. 2. за лютий 1931. містить: III. протиалькогольний курс у Львові. — Іван Герасимович: Протиалькогольний закон у варшавському соймі. — Ю. Каменецький: На шлях до добробуту і економічної незалежности. (На марґінесі протиалькогольного місяця). — Д-р Софія Парфанович: Тютюн і народня господарка. — Ю. Каменецький: Праця в протиалькогольному гуртку. Протиалькогольний журнал, стінна і жива часопись. — „Нова Хата" і старий побут. — З листів і дописів наших членів. — Фейлетон: Пухлина (з німецького). — Хроніка протиалькогольного руху. — Гігієнічний кутик. — Д-р В. Крушельницька: Значіння сонця для людського здоровля. — Як бачимо — зміст одинокого українського протиалькогольного орґану дуже ріжнородний, актуальний і цікавий і взагалі „Відродження" редаґоване дуже старанно та заслуговує вповні до масового ширення тим більше, що ціна його дуже низька, а саме: для членів 4 зол., а для нечленів 4.60 зол на рік. Журнал „Відродження" повинні передплачувати передусім всі читальні, кооперативи, Луги, Соколи й інші українські орґанізації та поодинокі громадяни й громадянки, бож воно поставило собі високе завдання: шляхом тверезости скріпити і піднести фізичні, моральні і матеріяльні сили нації. Адреса: „Відродження" у Львові, вул. Ґродзіцьких, ч. 4.

ЛІТЕРАТУРНО-НАУК. ВІСТНИК. Книжка III. За березень. Львів-Тернопіль. Зміст: Е. Маланюк: Вірші; Улас Самчук: На двірці; В. Бірчак: Притчі; Евген Приходько: Тіні в полях; А. Парсонс: Літацький Синдикат; С. Шелухин: Чи тож критика?; Д. Д.: Нині і вчора; д-р А. Річинський: Свята Софія Київська; М. Л.: З пресового фільму; д-р Ол. Бабій: Фридрих Ніцше (закінчення); Бібліографія.

КНИГОЛЮБ. Видання Українського Т-ва Прихильників Книги. Кн. IV. Річник IV. Прага 1930. В змісті статті: С. Сірополка, Д. Антоновича, П. Злепка, С. Наріжного, Хроніка, Україніка і т. д.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, ілюстрований літературний і політичний журнал. Прага, 25. лютого 1931. Ч. 75.

SLOVANSKY PREHLED, unor 1931. Rocnik XXIII. Nr. 2.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY, Lwów, luty 1931. Nr. II.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. лютого 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·50 зол за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·50 зол. копа яєць 6·60 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої